Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

Część XXXVII.

wydana i rozesłana:

w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 22. Maja 1851,

w wydaniu niniejszem dwujęzykowem: dnia 5. Lipca 1851.

125.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 31. Marca 1850,

względem postępowania w sprawach wekslowych w król. Lombardzko-Weneckiem.

Aby postępowanie w sprawach wekslowych ile możności uprościć i przyspieszyć, raczył Najjaśniejszy Pan, na wniosek ministra sprawiedliwości i za doradą Rady ministrów, Najwyższą Swą rezolucyą z dnia 31. Marca 1850, zatwierdzić dla królestwa Lombardzko-Weneckiego, następujący przepis prowizoryczny:

§. 1.

Skargi wekslowe, bez względu czyli takowe z wekslów ciągnionych lub własnych wynikają, wnoszone być winny przed sąd wekslowy miejsca wypłaty, lub też miejsca zamieszkania, albo czasowego pobytu pozwanego.

Według §. 9. normy jurysdykcyjnej z dnia 29, Września 1819, są w sprawach wekslowych wyłącznie właściwemi w prowincyach Medyolanu i Wenecyi, sądy handlowe i wekslowe głównych miast tegoż nazwiska, w innych prowincyach zaś trybunały prowincyonalne.

§. 2.

Osoby wojskowe, będą o należytości z wekslów przed właściwy sąd wojskowy pozwane.

§. 3.

Do sądu, ze względu na miejsce wypłaty właściwego, posiadacz wekslu może jednym a tym samym aktem wynieść skargę przeciw wszystkim dłużnikom wekslowym, co też do innych sądów zewnątrz miejsca wypłaty, wtenczas tylko nastąpi, jeżeli miejsce ich zamieszkania znajduje się w tej samej prowincyi. Sąd względem głównego dłużnika, jest w ogólności właściwym także i względem ręczycieli wekslowych, którzy też wraz z głównym dłużnikiem jednym aktem pozwani być mogą.

§. 4.

Jeżeli skarga zasadza się na wekslu ciągnionym lub własnym, posiadającym wszystkie wymogi do ważności przepisane, tudzież weksel żadnej nie podlega wątpliwości, a oprócz oryginalnego wekslu, przedłożono oryginalny protest i oryginalny rachunek powrotny wraz z kartą kursu (o ile takowe akta pomocne do uzasadnienia prawa zaskarżenia są potrzebne), wówczas na żądanie powoda, wypłacenie summy wekslowej wraz z wyka-

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

XXXVII. Stück.

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 9. April 1850,
in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 5. Juli 1851.

125.

Verordnung des Justizministeriums vom 31. März 1850,

über das Verfahren in Wechselsachen für das lombardisch-venetianische Königreich.

Um das Verfahren in Wechselsachen möglichst zu vereinfachen und zu beschleunigen, haben Seine Majestät über Antrag des Justizministers und auf Einrathen des Ministerrathes mit Allerhöchster Entschliessung vom 31. März 1850 für das lombardisch-venetianische Königreich nachstehende provisorische Vorschrift zu genehmigen geruht:

§. 1.

Wechselklagen, sie mögen aus gezogenen oder eigenen Wechseln entspringen, sind entweder bei dem Wechselgerichte des Zahlungsortes oder des Wohnsitzes oder zeitweiligen Aufenthaltsortes des Geklagten anzubringen.

In den Provinzen Mailand und Venedig sind die Mercantil- und Wechselgerichte dieser Hauptstädte, in den übrigen Provinzen aber die Provinzialtribunale in Gemässheit des §. 9 der Jurisdictionsnorm vom 29. September 1819 in Wechselsachen ausschliessend zuständig.

§. 2.

Militärpersonen sind wegen Forderungen aus Wechseln vor dem zuständigen Militärgerichte zu belangen.

§. 3.

Bei dem competenten Gerichte des Zahlungsortes kann der Inhaber des Wechsels alle Wechselschuldner mit derselben Klage belangen. Bei anderen Gerichten ausserhalb des Zahlungsortes können mehrere Wechselschuldner nur dann mit einer Klage belangt werden, wenn sie in derselben Provinz ihren Wohnsitz haben. Wechselbürgen folgen überhaupt dem Gerichtsstande des Hauptschuldners und können mit ihm zugleich mittelst derselben Klage belangt werden.

§. 4.

Gründet sich die Klage auf einen mit allen zur Giltigkeit vorgeschriebenen Eigenschaften versehenen fremden oder eigenen Wechsel, so ist, wenn sich gegen den Wechsel keine Bedenken ergeben, und ausser dem Originalwechsel der Originalprotest und die Originalretourrechnung sammt Courszettel (in sofern diese Behelfe zur Begründung des Klagerechtes erforderlich sind) beigebracht werden, auf Verlangen des Klägers dem belangten Wechsel-

zanemi należytościami pobocznemi w ciągu dni trzech, pod zagrożeniem wekslowoprawnej egzekucyi zapozwanemu dłżnikowi wekslowemu nakazanem być winno, bez uprzedniego wysłuchania jego.

§. 5.

Jeżeli skarga wekslowa jest przeciw kilku osobom wyniesioną, natedy każdemu pozwanemu zupełny egzemplarz skargi, wraz z załącznikami doręczyć należy. Jeżeliby nie złożono tyle egzemplarzy wraz z alegatami ile potrzeba, wtedy doręczenie pozwanym w kolei jak są w skardze lub w prożbie wymienieni, o ile liczba egzemplarzy, dowodami zaopatrzonych wystarczy, uskutecznić, a w rezolucyi wyrazić należy, dla których z spółzapozwanych doręczenie nie nastąpiło. Przeciw tym ostatnim skarga nie ma skutku.

§. 6.

Ci dłużnicy wekslowi, którym wypłata summy wekslowej w ciągu trzech dni nakazana, obowiązani są, w przeciągu tego samego terminu wszystkie swoje obrony do sądu podać i udowodnić. Bieg tego terminu, poczyna się od dnia doręczenia nakazu sądowego, do którego jednakowoż dni, przez które podane obrony pocztą szły, wliczone być nie powinny. Do ustnej w przedmiocie tym sądowej rozprawy, według prawa wekslowego, ma być jak najkrótszy termin stawienia się wyznaczony. Przeciw wydanemu nakazowi wypłaty, nie przypuszcza się rekursu.

§. 7.

Pomimo wiszącego sporu, powodowi na żądanie jego, egzekucyi celem zabezpieczenia, dozwolić należy.

§. 8.

Jeżeli powód żąda jedynie przedsięwzięcia postępowania wekslowego, lub jeżeli z przyczyny niedostateczności pokładanych dowodów, nie może mieć miejsca wydanie nakazu wypłaty, na skutek wniesionej skargi, termin stawienia się jak najkrótszy do ustnej rozprawy sądowej według prawa wekslowego wyznaczyć należy; a jeżeliby skarga przeciw kilku pozwanym, częścią w innych powiatach sądowych, w innych krajach koronnych, lub za granicą zamieszkałym, wyniesioną była, dzień do rozprawy w ten ten sposób oznaczyć się ma, ażeby każdy z zapozwanych przy takowej albo osobiście albo przez pełnomocnika, mógł być obecnym.

§. 9.

W sprawach wekslowych, sąd wszelkie skargi i prożby bezzwłocznie załatwiać, a rozprawy ile możności przyspieszać winien.

§. 10.

Postępowanie w sporze wekslowym, ustnie odbywać się winno. Piśmienne postępowanie, wtedy tylko miejsce mieć może, jeżeliby tego obie strony, przez podanie własnoręcznie podpisane, lub osobiście u sądu żądały, i termina do złożenia pism procesowych, za obopólnem porozumieniem się, oznaczyły.

§. 11.

W postępowaniu wekslowem, zachowane być mają przepisy, zawarte w §§. 20 aż włącznie do 22, 24, tudzież 27 aż włącznie do 52, 55 i 56. rozporządzenia względem sumarycznego postępowania w sporach cywilnych, zaprowadzonego w skutek Najwyższego postanowienia z dnia 31. Marca 1850, jednakże przytem oraz przestrzegać należy zmian następujących:

schuldner ohne dessen vorläufige Einvernehmung die Zahlung des Wechselbetrages sammt den ausgewiesenen Nebengebühren binnen drei Tagen unter Androhung wechselrechtlicher Execution aufzutragen.

§. 5.

Wird eine Wechselklage gegen mehrere Personen gerichtet, so muss jedem Beklagten ein vollständiges Exemplar der Klage sammt Beilagen zugestellt werden. Sind die erforderlichen Exemplare sammt Beilagen nicht überreicht worden, so ist die Zustellung an die Beklagten in der Reihe, wie sie in der Klage oder in dem Gesuche genannt sind, so weit die Zahl der belegten Exemplare reicht, zu bewerkstelligen und in dem Bescheide auszudrücken, an welche der Mitgeklagten die Zustellung nicht erfolgt. Gegen diese ist die Klage ohne Wirkung.

§. 6.

Jene Wechselschuldner, welchen die Zahlung des Wechselbetrages binnen drei Tagen auferlegt wurde, haben binnen derselben Frist alle ihre Einwendungen bei Gericht anzubringen und darzuthun. Diese Frist lauft vom Tage der Zustellung des gerichtlichen Auftrages; in dieselbe sind aber die Tage, während welcher die angebrachten Einwendungen auf der Post gelaufen sind, nicht einzurechnen. Hierüber ist eine Tagsatzung auf möglichst kurze Zeit zur mündlichen Verhandlung nach Wechselrecht anzuordnen. Gegen den bewilligten Zahlungsauftrag findet kein Recurs Statt.

§. 7.

Dem Kläger ist, ungeachtet dieser anhängigen Verhandlung, auf sein Ansuchen die Execution zur Sicherstellung zu ertheilen.

§. 8.

Verlangt der Kläger nur die Einleitung des wechselrechtlichen Verfahrens, oder kann dem Begehren um Erlassung des Zahlungsauftrages wegen eines Mangels an den beigebrachten Behelfen nicht stattgegeben werden, so ist über die Klage eine Tagsatzung auf möglichst kurze Zeit zur mündlichen Verhandlung nach Wechselrecht anzuordnen, und wenn die Klage gegen mehrere, zum Theile in anderen Gerichtsbezirken, in anderen Kronländern oder im Auslande wohnende Beklagte gerichtet ist, so ist der Tag zur Verhandlung in der Art zu bestimmen, dass es jedem Beklagten möglich ist, bei derselben entweder persönlich oder durch einen Bevollmächtigten zu erscheinen.

§. 9.

In Wechselsachen sind alle Klagen und Gesuche unverzüglich zu erledigen, und die Verhandlungen von dem Gerichte möglichst zu beschleunigen.

§. 10.

Im Wechselprocesse ist mündlich zu verfahren. Ein schriftliches Verfahren darf nur dann stattfinden, wenn beide Theile durch eigenhändig unterzeichnete schriftliche oder in Person vor Gericht abgegebene Erklärungen darum ansuchen, und die Fristen zur Ueberreichung der Process-Schriften durch gemeinschaftliches Einverständniss bestimmen.

§. 11.

Im Wechselverfahren sind die in den §§. 20 bis einschliesslich 22, 24, dann 27 bis einschliesslich 52, 55 und 56 der Verordnung oder das in Folge der Allerhöchsten Entschliessung vom 31. März 1850 eingeführte summarische Verfahren in Civilrechtsstreitigkeiten enthaltenen Vorschriften, jedoch mit folgenden Abänderungen zu beobachten.

a) Prośba w usprawiedliwieniu niestawiennictwa na terminie sądowym, w ciągu 3ch dni, rachując od dnia, w którym ustała przeszkoda stawienia się na terminie wyznaczonym, a prośba o restytucyę przeciw upłynionemu terminowi, w ciągu trzech dni po upływie terminu podaną być ma.

b) W wyroku, mocą którego pozwany za upadłego w sprawie jest uznanym, trzechdniowy termin wyznaczonym być winien do wypełnienia obowiązku, pod zagrożeniem egzekucyi na drodze wekslowej. Bieg tego terminu, jeżeli nie zaapelowano od wyroku, poczyna się z pierwszym dniem po nastąpionej prawomocności wyroku.

c) Do dowodu przez przysięgę przystąpić należy w ciągu 24. godzin, rachując od dnia, w którym wyrok stał się prawomocnym.

d) Zgłoszenie apelacyi i rewizyi przeciw wyrokom I[ej] lub II[ej] instancyi, tudzież odnoszące się do nich zażalenia i rekursa w ciągu trzech dni po doręczeniu wyroku lub rezolucyi podać należy.

§. 12.

Jeżeli pierwszy termin, w skutek wniesionej skargi wyznaczony, został odroczonym, lub też, jeżeli sąd uchwalił wysłuchanie świadków, albo obejrzenie naoczne, tedy powód w pierwszym razie na lub po terminie sądowym, w drugim razie po doręczeniu rezolucyi upraszać może o sądowe nakazanie pozwanemu, aby tenże w ciągu dni trzech pod uniknięciem wekslowo-prawnej egzekucyi, należytość zabezpieczył.

Takowa atoliż prośba miejsca nie ma, jeżeli odroczenie terminu sądowego nastąpiło z przyczyny przeszkody na stronie powoda zaszłej, lub jeżeli powód nie ukazał dokumentów oryginalnych, do uzasadnienia skargi potrzebnych.

§. 13.

Jeżeli pozwany od wyroku I[ej] lub II[ej] instancyi, którym mu wypełnienie obowiązku bezwarunkowo nakazano, lub którym na przysięgę stanowczą (spór zakończającą) zasądzono, apelacyę lub rewizyę założył, powód natychmiast upraszać może o sądowe nakazanie pozwanemu, by tenże w ciągu trzech dni, pod uniknieniem wekslowo-prawnej egzekucyi, należytość zabezpieczył.

§. 14.

Jeżeli pozwany w pierwszej instancyi został skazanym przez sąd apelacyjny warunkowo, lub bezwarunkowo uwolnionym, a przed doręczeniem wyroku sądu apelacyjnego, zabezpieczenie już danem było, wtedy takowe dopóty utrzymanem będzie, dopóki wyrok sądu apelacyjnego nie stanie się prawomocnym, lub też rozstrzygnienie przez najwyższy trybunał nie nastąpi.

§. 15.

Jeżeli nakazom sądowym w §§[ch] 13. i 14. wspomnionym, w ciągu wyznaczonego terminu nie będzie zadosyć uczynionem, wierzycielowi zostawia się do woli, według przepisu §[fu] 17. przedsiębrać egzekucyę albo przeciw osobie, albo na majątku dłużnika.

§. 16.

Zabezpieczenie, dane być powinno sposobem w §[fie] 25. ustawy wekslowej przepisanym.

a) *Das Gesuch um Rechtfertigung des Ausbleibens von einer Tagsatzung ist binnen drei Tagen, von dem Tage, an welchem das Hinderniss bei der Tagsatzung zu erscheinen' aufgehört hat, und das Wiedereinsetzungsgesuch gegen eine verstrichene Fallfrist binnen drei Tagen nach Ablauf der Fallfrist anzubringen.*

b) *In dem Urtheile, wodurch der Beklagte sachfällig erklärt wird, ist die Frist zur Erfüllung seiner Verbindlichkeit auf drei Tage bei Vermeidung wechselrechtlicher Execution zu bestimmen. Diese Frist fängt, wenn gegen das Urtheil nicht appellirt wird, mit dem ersten Tage nach der Zustellung desselben, wenn aber appellirt worden ist, mit dem ersten Tage nach eingetretener Rechtskraft der Entscheidung zu laufen an.*

c) *Der Beweis durch einen Eid muss binnen 24 Stunden von dem Tage an gerechnet, mit welchem das Urtheil rechtskräftig geworden ist, angetreten werden.*

d) *Appellations- und Revisions-Anmeldungen, so wie die hierauf sich beziehenden Beschwerdeschriften und Recurse gegen Bescheide I. oder II. Instanz sind binnen drei Tagen nach der Zustellung des Urtheiles oder des Bescheides zu überreichen.*

§. 12.

Wenn die erste über die Klage angeordnete Tagsatzung erstreckt, oder wenn von dem Gerichte ein Zeugenverhör oder Augenschein beschlossen wird, so kann der Kläger im ersten Falle bei oder nach der Tagsatzung, im zweiten Falle nach Zustellung des Bescheides um den gerichtlichen Auftrag an den Beklagten ansuchen, binnen drei Tagen bei Vermeidung wechselrechtlicher Execution für die Forderung Sicherheit zu leisten.

Dieses Gesuch findet jedoch nicht Statt, wenn die Erstreckung der Tagsatzung wegen eines von Seiten des Klägers eingetretenen Hindernisses erfolgt ist, oder wenn zur Begründung der Klage nöthige Urkunden bei der Tagsatzung von dem Kläger im Originale nicht vorgewiesen worden sind.

§. 13.

Hat der Beklagte gegen ein Urtheil I. oder II. Instanz, wodurch ihm die Erfüllung einer Verbindlichkeit unbedingt auferlegt, oder wodurch auf einen Haupteid erkannt wird, die Appellation oder Revision ergriffen, so kann der Kläger sogleich um den gerichtlichen Auftrag an den Beklagten ansuchen, binnen drei Tagen bei Vermeidung wechselrechtlicher Execution für die Forderung Sicherheit zu leisten.

§. 14.

Ist der Beklagte in I. Instanz verurtheilt, von dem Appellationsgerichte bedingt oder unbedingt losgesprochen, aber vor Zustellung des Urtheiles des Appellationsgerichtes bereits Sicherheit geleistet worden, so bleibt es dabei so lange, bis das Urtheil des Appellationsgerichtes rechtskräftig wird, oder die Entscheidung des obersten Gerichtshofes erfolgt.

§. 15.

Werden die in den §§. 12 und 13 erwähnten gerichtlichen Aufträge binnen der festgesetzten Frist nicht befolgt, so steht es dem Gläubiger frei, nach Vorschrift des §. 17 gegen die Person oder auf das Vermögen des Schuldners Execution zu führen.

§. 16.

Die Sicherstellung muss auf die in dem §. 25 der Wechselordnung festgesetzte Art geleistet werden.

§. 17.

Jeżeli dłużnik obowiązkowi, wyrokiem lub rezolucyą pod zagrożeniem egzekucyi włożonemu, w przeciągu terminu w tym celu wyznaczonego, zadosyć nie uczynił; wierzyciel może przedsiębrać egzekucyę albo na majątku, albo przeciw osobie dłużnika. Wolno mu jest zaraz po upływie terminu wypłaty i po nastąpionej prawomocności wyroku, bez poprzedzającej na majątku egzekucyi, wyjednać na dłużnika areszt egzekucyjny. Egzekucyę na majątku prowadzić można przed i po wykonaniu egzekucyjnego aresztu osobistego, jednakże po uzyskaniu aresztu osobistego, dopóki pozwany w areszcie za długi zostaje, wierzyciel nie ma prawa żądać egzekucyi na majątku tegoż, ani też dalej takowej prowadzić.

§. 18.

Egzekucya na drodze wekslowej, co do ugód sądowych wtenczas tylko może mieć miejsce, kiedy się jej względem należytości wekslowej dłużnik wyraźnie poddał.

§. 19.

Wierzyciel wekslowy może, dla otrzymania zapłaty, przedsiębrać egzekucyę przeciw osobie dłużnika wtenczas nawet, gdyby należytość wekslowa zabezpieczoną była, i nie jest obowiązanym zrzec się wprzód zabezpieczenia, jeżeli danem zabezpieczeniem natychmiast zaspokojonym być nie może.

§. 20.

Areszt za długi, czy to na zabezpieczenie, czy też dla otrzymania wypłaty należytości wekslowej dozwolony, nie może trwać jednym ciągiem dłużej, jak rok.

§. 21.

Wierzyciel wekslowy ma prawo na ruchomościach za pretensyę wekslową zastawionych lub prawnie zatrzymanych, jeżeli ich właściciel w konkurs wpadł, żądać egzekucyi u tego sądu, u któregoby to nastąpić mogło, gdyby nie było konkursu. Jednakże żądania te o egzekucyę, przeciw zastępcy masy wystosowane być powinny.

§. 22.

Przywrócenie do dawnego stanu ze szkodą osoby, która w głównym procesie nie rzetelnie nie działała, już więcej udzielonem być nie może, jeżeliby toż prawo poszukiwania swych pretensyj na drodze wekslowej przeciwko trzeciej osobie w ciągu tym przez upływ czasu albo całkiem albo w części utraciła, lub takowego, z powodu krótkości pozostającego jeszcze czasu, już więcej wykonać nie była w stanie.

§. 23.

Rozprawa, względem przywrócenia do dawnego stanu, z przyczyny wynalezionych nowych dowodów, ma być z rozprawą w rzeczy głównej połączona, i jednym a tym samym wyrokiem rozstrzygnięta. W skardze więc o przywrócenie, musi oraz i żądanie w przedmiocie głównym być przedstawione.

§. 24.

W procesie wekslowym tylko niedziele i prawnie uznane święta powszechne, za dni feryalne będą uważane. Wszakże termina, bez względu na dni feryalne, bez przerwy

§ 17.

Wenn der Schuldner die ihm durch Urtheil oder Bescheid mit Androhung wechselrechtlicher Execution auferlegte Verbindlichkeit binnen der dazu festgesetzten Frist nicht erfüllt, so hat der Gläubiger die Wahl auf das Vermögen oder gegen die Person des Schuldners Execution zu führen. Es steht ihm frei, sogleich nach Ablauf der Zahlungsfrist und eingetretener Rechtskraft des Erkenntnisses ohne vorausgegangene Execution auf das Vermögen den Executionsarrest des Schuldners zu bewirken. Auf das Vermögen kann die Execution vor und nach Vollziehung der Personalexecution geführt werden; jedoch ist der Gläubiger, welcher die Personalexecution erwirkt hat, so lange sich der Beklagte im Schuldenarreste befindet, die Execution auf das Vermögen desselben zu erwirken oder fortzusetzen nicht berechtiget.

§. 18.

Auf gerichtliche Vergleiche findet diese wechselrechtliche Execution nur in dem Falle Statt, wenn sich der Schuldner derselben in Rücksicht einer Wechselforderung ausdrücklich unterworfen hat.

§. 19.

Der Wechselgläubiger kann selbst dann, wenn für den Wechselanspruch Sicherheit bestellt ist, wegen der Zahlung gegen die Person des Schuldners die Execution führen, ohne vorher die Sicherheit aufgeben zu müssen, insofern er durch die bestellte Sicherheit nicht sogleich befriediget werden kann.

§. 20.

Der Schuldenarrest kann, er mag wegen Sicherstellung oder Bezahlung einer Wechselforderung erwirkt worden seyn, in allem nicht länger als Ein Jahr ununterbrochen fortdauern.

§. 21.

Der Wechselgläubiger ist berechtiget, auf bewegliche, wegen einer Wechselforderung verpfändete oder rechtmässig zurückbehaltene Sachen, wenn der Eigenthümer derselben in Concurs verfällt, bei dem Gerichte Execution zu führen, bei welchem es ausser dem Falle eines Concurses geschehen könnte. Die Executionsgesuche sind jedoch gegen den Massavertreter zu richten.

§. 22.

Die Wiedereinsetzung in den vorigen Stand kann zum Nachtheile einer Person, die in dem Hauptprocesse nicht unredlich gehandelt hat, nicht mehr ertheilt werden, wenn dieselbe ihre wechselrechtlichen Ansprüche an einen Dritten mittlerweile durch Ablauf der Zeit ganz oder zum Theile verloren hat, oder wegen Kürze der noch übrigen Zeit nicht mehr geltend machen kann.

§. 23.

Die Verhandlung über eine Wiedereinsetzung in den vorigen Stand wegen vorgefundener neuer Beweismittel ist mit der Verhandlung der Hauptsache zu verbinden, und über beide mittelst eben desselben Urtheiles zu entscheiden. In der Wiedereinsetzungsklage muss daher zugleich das Begehren in der Hauptsache gestellt werden.

§. 24.

Im Wechselprocesse sind nur die Sonntage und die gesetzlich anerkannten allgemeinen Feiertage als Ferialtage anzusehen. Alle Fristen laufen ohne Rücksicht auf Ferialtage ununter-

bieg swój mają. Tylko jeżeli ostatni dzień terminu na niedzielę lub święto powszechne przypada, termin aż do pierwszego następującego dnia powszedniego przedłuża się. Żadna z stron nie jest obowiązaną stawać w sądzie w dni świąteczne swej religii.

§. 25.

O ile rozporządzenie niniejsze nie zawiera co do procesu wekslowego szczególnego przepisu, ustawy powszechne o postępowaniu sądowem i w sprawach wekslowych stosowane być winny.

§. 26.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w królestwie Lombardzko-Weneckiem z dniem 1. Maja 1850. w wykonanie. Zastosowanem być też winno do wszystkich sporów, w których rozprawa przed tym dniem nie została jeszcze ukończoną. Przepisy co do prowadzenia egzekucyi, w niniejszem rozporządzeniu zawarte, także i w tych przypadkach zastosowanie znajdują, w których wyrok sądowy lub nakaz wypłaty, przed dniem właśnie oznaczonym, stał się prawomocnym.

Schmerling m. p.

126.

Rozporządzenie ministra sprawiedliwości z dnia 31. Marca 1850.

moc mające z dniem 1. Maja 1850,

co do sumarycznego postępowania w cywilnych sporach w królestwie Lombardzko-Weneckiem.

Zanim nastąpi przeprowadzenie reformy postępowania cywilno-sądowego, stosownie do zasad, w konstytucyi państwa z dnia 4. Marca 1849. zawartych, ażeby w życie wprowadzić owe ulepszenia teraźniejszego systemu, których potrzebę doświadczenie poznać dało, i które przez prace prawodawcze w ostatnich zeszłych latach przedsięwzięte, już przygotowano, raczył Najjaśniejszy Pan, na wniosek ministra sprawiedliwości i za poradą Rady Ministrów, Najwyższem postanowieniem z dnia 31. Marca 1850, stosownie do §. 120. konstytucyi państwa, rozporządzić, ażeby i w królestwie Lombardzko-Weneckiem w życie wszedł przepis co do sumarycznego postępowania w sprawach cywilnych, zgodny z przepisami, w tym względzie dla innych krajów koronnych w latach 1845 aż do 1848 wydanemi.

§. 1.

Począwszy od dnia 1. Marca 1950, ma miejsce postępowanie sumaryczne, tak w miastach, jak po wsiach królestwa Lombardzko-Weneckiego, w sporach następujących:

a) W sporach o pewne summy pieniężne, bez prowizyi i innych należytości pobocznych ilości 600 lir austryackich nie przenoszące.

b) W sporach o inne przedmioty, gdy strona powodowa oświadcza się wyraźnie przyjąć zamiast nich summę pieniężną, podług powyższego obliczenia 600 lir austryackich nie przenoszącą.

c) W sporach wynikających z kontraktów najmu i dzierżawy, a to bez różnicy,

brochen fort. Nur wenn der letzte Tag einer Frist auf einen Sonntag oder allgemeinen Feiertag fällt, verlängert sich die Frist bis auf den nächstfolgenden Werktag. Keine Partei ist schuldig an den Feiertagen ihrer Religion vor Gericht zu erscheinen.

§. 25.

In sofern durch diese Verordnung für den Wechselprocess keine besondere Vorschrift ertheilt wird, sind auch in Wechselsachen die allgemeinen Gesetze über das gerichtliche Verfahren zu beobachten.

§. 26.

Diese Vorschrift hat im lombardisch-venetianischen Königreiche vom 1. Mai 1850 angefangen in Wirksamkeit zu treten. Dieselbe ist auf alle Streitsachen, über welche die Verhandlung vor diesem Tage noch nicht geschlossen wurde, anzuwenden. Die in dieser Vorschrift enthaltenen Bestimmungen über Executionsführung finden auch in jenen Fällen ihre Anwendung, in welchen das gerichtliche Erkenntniss oder der Zahlungsauftrag vor dem eben bezeichneten Tage in Rechtskraft erwachsen ist.

Schmerling m. p.

126.

Verordnung des Justizministeriums vom 31. März 1850,

wirksam vom 1. Mai 1850 angefangen,

über das summarische Verfahren in bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten für das lombardisch-venetianische Königreich.

Um bis zur Durchführung der Reform des Civilgerichtsverfahrens in Gemässheit der in der Reichsverfassung vom 4. März 1849 enthaltenen Grundsätze jene Verbesserungen des gegenwärtigen Systemes in Anwendung zu bringen, deren Bedürfniss die Erfahrung kennen gelehrt hat, und welche durch die Gesetzgebungsarbeiten der letztverflossenen Jahre bereits vorbereitet sind, haben Seine Majestät über Antrag des Justizministers und auf Einrathen des Ministerrathes mit Allerhöchster Entschliessung vom 31. März 1850 nach Massgabe des §. 120 der Reichsverfassung zu verordnen geruht, dass auch im lombardisch-venetianischen Königreiche eine Vorschrift über das summarische Verfahren in bürgerlichen Rechtsangelegenheiten, in Uebereinstimmung mit den in den Jahren 1845 und 1848 für andere Kronländer hierüber erlassenen Anordnungen in Kraft gesetzt werde.

§. 1.

Vom 1. Mai 1850 angefangen sind folgende Rechtsstreitigkeiten in dem lombardisch-venetianischen Königreiche sowohl in den Städten, als auf dem flachen Lande summarisch zu verhandeln:

a) Alle Rechtsstreitigkeiten über bestimmte Geldsummen, welche ohne Zinsen und andere Nebengebühren den Betrag von 600 österreichischen Liren nicht übersteigen.

b) Streitigkeiten über andere Gegenstände, wenn der Kläger anstatt derselben eine Geldsumme, welche nach obiger Berechnung 600 österreichische Lire nicht übersteigt, anzunehmen sich ausdrücklich erbietet.

c) Alle aus Mieth- und Pachtverträgen entstehenden Streitigkeiten ohne Unterschied ob der Streit den Bestand des Vertrages oder nur die Rechte aus demselben zum Ge-

czy przedmiotem sporu jest trwanie kontraktu, czy tylko prawa z tegoż wynikające, niemniej też bez względu na właściwość pretensyi i wysokość należytości.

§. 2.

O ile wedle niniejszych przepisów (§. 1. *a.* i *b.*) zastosowanie postępowania sumarycznego zawisło od ilości długu, ilość ta wyrachowaną będzie podług summy, której zapłacenia w skardze zażądano, chociażby więcej było stron powodowych albo zapozwanych, lub też żądane były zapadłe ilości bieżących prowizyj, albo rent, jeżeli tylko ilości te razem nie przenoszą 600 lir austryackich.

§. 3.

Jeżeli strona powodowa żąda części dłużnego kapitału 600 austryackich lir przenoszącego, natenczas postanowienia §. 1. lit. *a.* i b. zastosowane być nie mogą.

§. 4.

Skargi, któremi powód żąda nadwyżki, wypływającej z porównania kilku, obu stronom przynależących pretensyj, nie sposobią się do sumarycznego postępowania w żadnym z przypadków w §. 1. pod lit. *a*, *b* i *c* wyszczególnionych.

§. 5.

Postanowienie §fu 1 lit. *c*, rozciąga się także na spory o ustąpienie lub oddanie najętych albo zadzierżawionych nieruchomości, które dotychczas traktowano podług przepisów patentu z dnia 17. Czerwca 1837. Wszelakoż zostają w swej mocy te przepisy wspomnionego patentu, które się odnoszą do formalności i terminów, jakoteż i do egzekwowania wypowiedzenia prawomocnego (§§. 1—6, §. 15 i §§. 17—23), a których przestrzegać należy przy wypowiedzeniu kontraktu dzierżawnego i przy oświadczeniu przeciwnem.

§. 6.

Wszelkie, podług niniejszych postanowień sumarycznemu postępowaniu podlegające spory traktowane i rozstrzygane będą w okręgach jurysdykcyjnych pretur miejskich przez te właśnie sądy.

§. 7.

Pretury miejskie będą sumarycznie postępować także we wszystkich normą jurysdykcyjną z dnia 29. Września §. 8. im przekazanych sprawach, gdzie temu postanowienie §. 4. nie stoi na przeszkodzie.

§. 8.

Za zgodą obu stron, można wszakże użyć postępowania sumarycznego, także i w innych sądach, we wszystkich sporach prawnych, bez różnicy przedmiotu i ilości pretensyi.

§. 9.

Jak dalece rozporządzenie niniejsze nie zawiera bliższego dokładniejszego oznaczenia, należy i w procesie szmarycznym zachować ogólne przepisy postępowania sądowego.

genstande haben möge und ohne Rücksicht auf die Beschaffenheit des Anspruches oder den Betrag der Forderung.

§. 2.

In sofern nach diesen Bestimmungen (§. 1 lit. a) *und* b) *die Anwendung des summarischen Verfahrens von dem Betrage der Schuld abhängt, wird derselbe nach der Summe, auf deren Bezahlung in der Klage das Begehren gestellt ist, berechnet, wenn auch der Kläger oder der Beklagten mehrere sind, oder die verfallenen Beträge fortlaufender Zinsen oder Renten gefordert werden, sobald diese Beträge zusammen nicht 600 österreichische Lire übersteigen.*

§. 3.

Wenn der Kläger einen Theil einer 600 österreichische Lire übersteigenden Capitalschuld fordert, so finden die Bestimmungen des §. 1 lit. a) *und* b) *keine Anwendung.*

§. 4.

Klagen, wodurch der Kläger den Ueberschuss fordert, welcher sich aus der Vergleichung mehrerer, beiden Theilen zustehender Forderungen ergeben soll, sind in keinem der im §. 1 lit. a), b) *und* c) *bezeichneten Fälle zum summarischen Verfahren geeignet.*

§. 5

Die Bestimmung des §. 1 lit. c) *erstreckt sich auch auf die Streitigkeiten über die Räumung oder Zurückstellung vermietheter oder verpachteter unbeweglicher Güter, welche bisher nach den Vorschriften des Patentes vom 17. Juni 1837 zu verhandeln waren. Doch bleiben diejenigen Vorschriften dieses Patentes, welche sich auf die bei der Aufkündigung des Bestandvertrages und der Gegenerklärung wider dieselbe zu beobachtenden Formen und Fristen und auf die Execution einer in Rechtskraft erwachsenen Aufkündigung beziehen (§§. 1—6, §. 15 und §§. 17—23), in Kraft.*

§. 6.

Alle nach diesen Bestimmungen dem summarischen Verfahren unterliegenden Rechtsstreitigkeiten sind in den Jurisdictionsbezirken der Stadt-Präturen vor diesen Gerichten zu verhandeln und zu entscheiden.

§. 7.

Bei den Stadtpräturen ist auch in allen anderen durch die Jurisdictions-Norm vom 29. September 1819, §. 8, demselben zugewiesenen Rechtssachen, sofern die Bestimmung des §. 4 nicht entgegensteht, summarisch zu verfahren.

§. 8

Durch Uebereinkommen beider Theile kann das summarische Verfahren auch bei anderen Civilgerichten für alle Rechtsstreitigkeiten ohne Unterschied des Gegenstandes und Betrages der Forderung gewählt werden.

§. 9.

In sofern die gegenwärtige Verordnung keine nähere Bestimmung enthält, sind die über das gerichtliche Verfahren ertheilten allgemeinen Vorschriften auch im summarischen Processe zu befolgen.

§. 10.

W postępowaniu sumarycznem, wolno z porządku obom spór wiodącym stronom, używać adwokata, lub nie. Każda jednak strona, gdy sąd wyraźnie nakaże, winna stawać przed nim osobiście. Zostawia się też do osądzenia sądowi strony spór wiodące, gdyby tego okoliczności wymagały, wysłuchać bez obecności adwokata, albo osoby, które swawolnem ponawianiem skarg i prożb już odrzuconych, uprzykrzają się, lub nieprzyzwoicie się zachowują, lub nie są w stanie tłumaczyć się zrozumiale w sprawie swej, usunąć i do rozprawy kazać im użyć adwokata. Gdyby strony sporujące, a w miejscu sądu lub w jego pobliskości niemieszkające, wnioski swoje czynić miały osobiście, tedy za wezwaniem najbliższego ich zamieszkania sądu, przez tenże wysłuchane być mają.

§. 11.

Osoby, z ważnych przyczyn przed sądem stawać nie mogące, mogą także przez umocowanych, nie będących adwokatami rozprawiać. Ci zaś powinni mieć lat 24, być płci męzkiej, z przedmiotem sporu zupełnie obeznani, i piśmiennem pełnomocnictwem opatrzeni. Znanych pisarzy pokątnych, jako umocowanych zastępców, nigdy przypuszczać nie należy.

§. 12.

Wyjąwszy skargę, muszą wszystkie w ciągu procesu albo egzekucyi wydarzające się piśmienne podania, podpisem adwokata być opatrzone.

§. 13.

Termina w niniejszem rozporządzeniu ustanowione, lub w skutek tegoż od sądu wyznaczone, liczy się także przez dni świąteczne i feryalne, bez przerwy. Wtenczas tylko, gdy ostatni dzień terminu przypadnie na dzień niedzielny albo świąteczny, termin kończy z następującym dniem powszednim.

§. 14.

Skargę wnieść można ustnie lub na piśmie. Powodowi zostawia się do woli, czy uprzedzić zechce skargę zawezwaniem, celem próbowania ugody, lub nie. Jeżeli skargę wniesiono, nie uprzedzając jej postępowaniem ugody, musi sąd wedle §. 25. niniejszego rozporządzenia sam tentować ugodę na terminie, dla skargi wyznaczonym.

§. 15.

Jeżeli powód chce skargę wnieść ustnie, sąd przed wszystkiem rozważyć ma, czyli sądownictwo jego jest przynależne, czy powód zdolny jest sam za siebie stawać, a jeżeli występuje za trzeciego, czyli do wniesienia skargi jest uprawnionym. Jeżeli pod temi względami skargi dopuścić nie można, na to powodowi objaśnienie rzeczy ma być ustnie dane, lub gdy tego żąda, przez dekret, a uchwała sądu w protokole urzędu zapisana być powinna.

§. 16.

Jeżeli wytoczeniu procesu nie stoi nic na przeszkodzie, sąd skargę do protokołu zaciągnie, przytem oraz wskaże powodowi sposób do jasnego i związek mającego

§. 10.

Im summarischen Verfahren steht in der Regel den streitenden Theilen frei, sich eines Advocaten zu bedienen oder nicht. Jeder Theil ist jedoch, wenn es das Gericht ausdrücklich anordnet, in Person vor demselben zu erscheinen schuldig. Auch wird dem Ermessen des Gerichtes überlassen, nach Erforderniss der Umstände die streitenden Theile über Thatsachen in Abwesenheit ihres Advocaten zu vernehmen, oder Personen, welche mit muthwilliger Erneuerung bereits verworfener Klagen und Gesuche behelligen oder sich unanständig betragen, oder einer verständlichen Aeusserung über ihre Rechtsangelegenheiten nicht fähig sind, zu entfernen und zur Verhandlung durch einen Advocaten anzuweisen. Sollen streitende Theile, die nicht im Orte des Gerichtes oder in der Nähe desselben wohnen, in Person eine Aeusserung abgeben, so ist ihre Vernehmung durch Ersuchschreiben an ein ihrem Wohnorte näheres Gericht zu bewirken.

§. 11.

Personen, die durch wichtige Gründe vor Gericht zu erscheinen verhindert sind, können auch durch Bevollmächtigte, die nicht Advocaten sind, verhandeln. Diese müssen jedoch vierundzwanzig Jahre alt, männlichen Geschlechtes, von dem Gegenstande des Streites vollständig unterrichtet und mit schriftlicher Vollmacht versehen seyn. Bekannte Winkelschreiber sind nie als Bevollmächtigte zuzulassen.

§. 12.

Mit Ausnahme der Klage müssen alle im Laufe des Processes oder der Execution vorkommenden schriftlichen Eingaben, mit der Unterschrift eines Advocaten versehen seyn.

§. 13.

Die in gegenwärtiger Verordnung festgesetzten oder zufolge derselben von dem Gerichte bestimmten Fristen laufen auch an Feier- und Ferialtagen ununterbrochen fort. Nur wenn der letzte Tag der Frist auf einen Sonn- oder gebotenen Feiertag fallen würde, endiget sie sich mit dem nächstfolgenden Werktage.

§. 14.

Die Klage kann mündlich oder schriftlich eingebracht werden. Dem Kläger steht es frei, ob er der Klage die Vorladung zum Vergleichsversuche vorangehen lassen wolle oder nicht. Wird die Klage eingebracht, ohne dass das Vergleichsverfahren vorangegangen wäre, muss das Gericht nach §. 25 der gegenwärtigen Verordnung bei der über die Klage angeordneten Tagsatzung den Vergleich versuchen.

§. 15.

Will der Kläger die Klage mündlich anbringen, so hat das Gericht vor allem in Ueberlegung zu ziehen, ob der Gerichtsstand gegründet, der Kläger sich selbst zu vertreten fähig, und wenn er im Namen eines Dritten auftritt, zur Klage berechtiget sei. Ist in diesen Rücksichten die Klage unzulässig, so muss hierüber dem Kläger mündlich oder auf sein Verlangen durch Decret Belehrung ertheilt und der Beschluss des Gerichtes im Amtsprotokolle angemerkt werden.

§. 16.

Steht der Einleitung des Processes kein Hinderniss entgegen, so hat das Gericht die Klage zu Protokoll zu bringen; dabei dem Kläger zu einer zusammenhängenden und klaren

przedstawienia istoty rzeczy, na której się opiera roszczenie jego, tudzież do popierania tych roszczeń potrzebnemi dowodami, jako i do wniesienia żądania zastosowanego do istoty rzeczy, i dokładnie oznaczonego.

§. 17.

Jeżeli sąd znajdzie skargę rzeczywiście bezzasadną, natenczas starać się będzie powoda w tej mierze ile potrzeba oświecić, lecz też, gdyby ten do dobrowolnego odstąpienia od procesu nie dał się nakłonić, przystąpienie do rozprawy, nie może być odmówionem.

§. 18.

Na wniesioną skargę, należy termin wyznaczyć i w rezolucyi wyraźnie dołożyć, że w tym terminie rozprawa sumarycznie toczyć się będzie. Powoda należy wezwać przez doręczenie mu karty zawezwawczej, a pozwanego przez doręczenie odpisu protokołu, na tę skargę sporządzonego. Jeżeli natura skargi tego wymaga, nakazać się ma powodowi, aby złożył odpisy przywiedzionych w skardze dokumentów dla doręczenia takowych zapozwanemu.

§. 19.

Jeżeli skarga na piśmie jest podana, sąd albo wyznaczy zaraz termin do sumarycznej rozprawy w rzeczy głównej, albo zaś gdyby podług §§. 15, 16 i 17 zachodziły wątpliwości. wprzód jeszcze samego powoda protokolarnie wysłucha.

§. 20.

Jeżeli zapozwany na termin nie stanie, sąd istotę rzeczy, w skardze wyłuszczonych, jak dalece dowodami, przez powoda przedłożonemi nie są odparte, za rzetelną poczyta, i pod tymże warunkiem rzecz względem roszczenia, powodowi podług praw służącego, przez danie wyroku rozstrzygnie. Jeżeli zaś strona powodowa nie stawa, natenczas pozwanego powołać i względem przedmiotu skargi wyrozumieć, jego tłumaczeniu się względem istoty czynu, jak dalece przedłożone dowody takowego nie zbijają, wiarę dać, i na zasadzie tegoż względem prawa powoda zawyrokować należy.

§. 21.

W obu tych przypadkach, może ten, który termin opuścił bez żadnej własnej winy, z nieobecności swej usprawiedliwić się, i o uchylenie wyroku, a oraz o nową rozprawę względem skargi prosić. Lecz też, gdyby żądaniu jego zadosyć się nie stało, wszystkie koszta, stronie przeciwnej przez naniedbanie terminu zrządzone powrócić winien. Prożba wniesiona być może ustnie lub piśmiennie, ale tylko w przeciągu dni 8[u], liczonych od dnia, w którym przeszkoda stawienia się na termin ustała, a rozstrzygnioną być ma po wyrozumieniu drugiej strony przez rezolucyę. Na terminie danym w skutek takiej prożby, gdyby się jej zadosyć stało, należy zaraz przystąpić do rozprawy w rzeczy głównej. Usprawiedliwienie opuszczonego terminu oczywiście zapóźno wniesione, z urzędu odrzucone być powinno.

§. 22.

Jeżeli przed dniem doręczenia wyroku w rzeczy głównej, proszono będzie o uchylenie skutków niestawiennictwa, ekspedycya i doręczenie wyroku aż do rozstrzygnienia

Darstellung der Thatsachen, worauf sich die Forderung gründet, zur Unterstützung seiner Ansprüche mit den nöthigen Beweismitteln und zu einem der Sache angemessenen genau bestimmten Begehren die erforderliche Anleitung zu geben.

§. 17.

Findet das Gericht die Klage auffallend ungegründet, so ist darüber dem Kläger angemessene Belehrung zu ertheilen, in sofern er sich aber zu freiwilliger Ablassung vom Processe nicht bewegen lässt, die Einleitung des Verfahrens nie zu verweigern.

§. 18.

Ueber die Klage ist eine Tagsatzung anzuordnen und dem Bescheide ausdrücklich beizufügen, dass bei derselben summarisch zu verhandeln seyn werde. Der Kläger ist dazu durch Einhändigung eines Vorladungszettels, der Beklagte durch Zustellung einer Abschrift des Protokolles über die Klage vorzuladen. Wenn es die Beschaffenheit der Klage fordert, ist der Kläger anzuweisen, Abschriften der darin angeführten Urkunden zur Zustellung an den Beklagten zu überreichen.

§. 19.

Ist die Klage schriftlich überreicht worden, so hat das Gericht entweder sogleich eine Tagsatzung zur summarischen Behandlung der Hauptsache anzuordnen, oder, wenn dagegen nach den §§. 15, 16 und 17 Bedenken eintreten sollten, vorher noch den Kläger allein zu Protokoll zu vernehmen.

§. 20.

Erscheint bei der Tagsatzung der Beklagte nicht, so hat das Gericht die in der Klage angeführten Thatsachen, soweit dieselben durch die von dem Kläger vorgelegten Beweismittel nicht widerlegt werden, für wahr zu halten, und über die unter dieser Voraussetzung dem Kläger nach den Gesetzen zustehende Forderung durch Urtheil zu entscheiden. Erscheint der Kläger nicht, so wird der Beklagte über den Gegenstand der Klage vernommen, seinen Angaben über Thatsachen, sofern die vorliegenden Beweismittel diese nicht widerlegen, Glauben beigemessen und nach dieser Grundlage über das Recht des Klägers erkannt.

§. 21.

In beiden Fällen kann derjenige, welcher ohne alles eigene Verschulden die Tagsatzung versäumt hat, sein Ausbleiben rechtfertigen, und um Aufhebung des Urtheiles und neue Verhandlung über die Klage ansuchen. Er hat aber auch im Falle der Bewilligung dieses Begehrens seinem Gegner alle durch Verabsäumung der Tagsatzung verursachten Kosten zu ersetzen. Das Gesuch kann mündlich oder schriftlich, jedoch nur binnen einer Frist von acht Tagen angebracht werden, welche von dem Tage zu berechnen ist, an welchem das Hinderniss, bei der Tagsatzung zu erscheinen, aufgehört hat, und ist nach Vernehmung des anderen Theiles durch Bescheid zu erledigen. Bei der über das Gesuch angeordneten Tagsatzung ist im Falle der Bewilligung desselben sogleich die Hauptsache zu verhandeln. Eine offenbar zu spät angebrachte Rechtfertigung des Ausbleibens ist von Amtswegen zu verwerfen.

§. 22.

Wird um Aufhebung der Folgen des Ausbleibens vor dem Tage der Zustellung des Urtheiles über die Hauptsache angesucht, so ist bis zur Erledigung dieses Gesuches die Ausfer-

tej prożby odrzuconą być ma. Prożba w dniu doręczenia lub póżniej podana, egzekucyi wyroku nie wstrzymuje.

§. 23.

Jeżeli jako zapozwany stanie osoba, niezdolna siebie samę zastępować, lub w przedmiocie skargi rozprawiać nie ma prawa, termin odroczyć należy, i wezwanie pozwanego nakazami ponowić, do rozpoczęcia prawem przepisanego postępowania potrzebnemi.

§. 24.

Oprócz tego przypadku odroczenie terminu wtenczas tylko dozwolonem być może, gdy do bezzwłocznej odpowiedniej rozprawy stoi na zawadzie przeszkoda, której usunąć nie można, lub obie strony oświadczeniem, czy to na piśmie własnoręcznie podpisanem, czy też osobiscie przed sąd wniesionem o to proszą, lub w razie niestawienia się jednej strony, przeciwnik jej podobnymże sposobem sam na odroczenie nastaje. Jeżeli sąd uważać będzie, że odroczenia takiego, ustnie lub piśmiennie proszonego, dopuścić nie należy, przystąpić ma natychmiast do rozprawy w głównej rzeczy; lub jeżeli strona, o odroczenie prosząca nie stanęła, skargę podług przepisu §. 20. rozstrzygnąć przez wyrok. Kto na termin potrzebnych dokumentów nie przyniesie, lub innym sposobem termin niweczy, powrócić winien koszta, przeciwnikowi przez to zrządzone.

§. 25.

W terminie do rozprawy w rzeczy głównej oznaczonym, starać się ma sąd przedewszystkiem zasięgnąć dokładniejszego wyjaśnienia przedmiotu, o który spór idzie, nie mniej powodu do niego przez wybadanie pozwanego; potem, jeżeli pretensya powoda w zupełnej ilości przez pozwanego za rzetelną zostanie uznaną, przez wyrok zapłatę przysądzić, w przeciwnym zaś razie do zgody dążyć. Gdyby spór o jedno tylko faktum, przeszkadzał pogodzeniu sie, może sąd zaproponować ugodę warunkową, przezcoby ukończenie sprawy zawisłem było od skutku przeprowadzenia dowodu, ustanowionego za obustronnym porozumieniem się.

§. 26.

Jeżeli ugoda nie przyjdzie do skutku, to w protokole namienić, i zaraz w przedmiocie skargi ustnie rozprawiać należy. Gdyby strony z postępowania sumarycznego żadnego użytku robić nie chciały, wolno im zgodzić się na porządkowe postępowanie piśmienne, wszakże oświadczenie na to mają dać z porządku przed sądem osobiście: a tylko wtenczas, gdyby w miejscu siedziby sądowej nie były obecne, lub z innego jakiego powodu osobiście stawać nie mogły, sąd na prożbie własnoręcznie podpisanej, poprzestać może.

§. 27.

Podczas rozprawy ustnej, bez różnicy, czy strony sporujące adwokata używają lub nie, sąd z mocy urzędu swego, stosownie do §fu 21. porządku sądowego, czuwać ma nad tem, ażeby postępowanie toczyło się porządkiem, prawnie przepisanym, i wezwać obie strony, aby ich wnioski w rzeczach stanowczych były dokładne i by korzystały z potrzebnych dowodzenia środków. Każdej stronie zalecić należy, ażeby jej

tigung und Zustellung des Erkenntnisses zu verschieben. Durch ein am Tage der Zustellung oder später angebrachtes Gesuch wird die Execution des Erkenntnisses nicht aufgehalten.

§. 23.

Erscheint als Beklagter eine Person, die sich selbst zu vertreten unfähig, oder über den Gegenstand der Klage zu verhandeln nicht berechtiget ist, so ist die Tagsatzung zu erstrecken und die Vorladung des Beklagten mit den zur Einleitung eines gesetzmässigen Verfahrens gehörigen Aufträgen zu erneuern.

§. 24.

Ausser diesem Falle darf eine Erstreckung der Tagsatzung nur dann bewilliget werden, wenn der unverzüglichen zweckmässigen Verhandlung ein unüberwindliches Hinderniss entgegensteht oder beide Theile durch eigenhändig unterzeichnete schriftliche oder in Person vor Gericht abgegebene Erklärung darum ansuchen, oder auf gleiche Art im Falle des Ausbleibens des einen Theiles, dessen Gegner auf die Erstreckung selbst anträgt. Findet das Gericht eine mündlich oder schriftlich angesuchte Erstreckung unzulässig, so hat dasselbe sogleich die Verhandlung der Hauptsache vorzunehmen, oder wenn der um die Erstreckung ansuchende Theil nicht erschienen ist, nach Vorschrift des §. 20 über die Klage durch Urtheil zu entscheiden. Wer zu einer Tagsatzung die erforderlichen Urkunden nicht mitbringt, oder auf andere Art die Tagsatzung vereitelt, hat seinem Gegner die dadurch verursachten Kosten zu ersetzen.

§. 25.

Bei der zur Verhandlung der Hauptsache angeordneten Tagsatzung soll das Gericht vor Allem über den Gegenstand und die Veranlassung des Streites durch Vernehmung des Beklagten nähere Aufklärung zu erhalten suchen; sodann, wenn die Forderung des Klägers in ihrem vollen Betrage von dem Beklagten für richtig anerkannt wird, durch Urtheil auf Bezahlung erkennen, im entgegengesetzten Falle aber einen Vergleich versuchen. Sollte nur der Streit über eine einzelne Thatsache die Ausgleichung hindern, so kann von dem Gerichte ein bedingter Vergleich vorgeschlagen werden, wodurch der Ausgang der Sache von dem Erfolge einer durch beiderseitiges Einverständniss festgesetzten Beweisführung abhängig wird.

§. 26.

Kommt kein Vergleich zu Stande, so ist dieses in dem Protokolle zu bemerken, und sogleich über den Gegenstand der Klage mündlich zu verhandeln. Wollen die Parteien von dem summarischen Verfahren keinen Gebrauch machen, so steht ihnen frei, sich auf das ordentliche schriftliche Verfahren zu vereinigen. Die Erklärung hierüber muss jedoch von denselben in der Regel vor Gericht persönlich abgegeben werden, nur wenn sie wegen Abwesenheit von dem Orte, wo dieses seinen Sitz hat, oder aus einem anderen Grunde persönlich zu erscheinen verhindert wären, kann sich das Gericht mit einem eigenhändig gefertigten Gesuche derselben begnügen.

§. 27.

Bei der mündlichen Verhandlung hat das Gericht, die streitenden Theile mögen sich eines Advocaten bedienen oder nicht, von Amtswegen nach §. 21 der Gerichtsordnung für ein regelmässiges Verfahren zu sorgen und beide Theile zu genauen Angaben über die entscheidenden Thatumstände und zu Benützung der erforderlichen Beweismittel aufzufordern. Jeder Theil ist zu einer bestimmten und klaren Aeusserung über die von seinem

oświadczenia się względem faktów, przez stronę przeciwną przywodzonych, jako też i względem prawdziwości dokumentów, na udowodnienie tych faktów złożonych, były jasne i stanowcze, i obeznać ją ma ze skutkami odmówienia dokładnego tłomaczenia się. Osoby nieświadome prawa oświecić należy, gdy tego potrzeba, w zasadach postępowania sądowego względem obowiązku dowodu i sposobu dowodzenia. Rozprawę należy tak prowadzić, aby przedmiot sporu przez obie strony zupełnie był roztrząśniony, każda strata czasu przez uwagi i wnioski do rzeczy oczywiście nie służące lub raz już czynione była unikaną, odpowiedź (ekscepcya), replika i duplika w należytym porządku do protokołu zostały wpisane, i by proces, ile tylko możności, na tem się skończył. Dalszych wniosków i przeciw-wniosków wtenczas tylko dopuścić można, jeżeli są potrzebnemi do wyjaśnienia faktum spornego. Pozwany wnieść winien wszystkie obrony swoje i dowody, w swojej ekscepcyi (odpowiedzi), powód to wszystko, co mu służy do zbijania odpowiedzi, w swojej replice. Każdej atoli stronie dozwolono być powinno aż do zamknięcia procesu, dowody, pierwej przez jaką omyłkę pominione, dodatkowo przedłożyć. Nawet sam sąd, jeżeli dopiero po zamknięciu postępowania dostrzeże, iż toż w jakimkolwiek względzie zostało nieuzupełnionem, obowiązany jest dostrzeżone braki przed rozstrzygnieniem sprawy przez powtórne stron przywołanie i wyrozumienie poprawić.

§. 28.

Osobne rozprawy względem przynależności sądownictwa lub zwrotu skargi, miejsca nie mają. Jeżeli się w ciągu procesu pokaże niewłaściwość sądu, postępowanie natychmiast wstrzymane być ma przez rezolucyę z przytoczeniem powodu. Prócz tego zdarzenia, spory o przynależność sądownictwa lub o zwrot skargi, razem z główną sprawą pod rozprawę mają być wzięte i rozstrzygnione.

§. 29.

Każda strona winna przeciwnej na żądanie, przywiedzione przez siebie dokumenta, na terminie, do rozprawy nad skargą wyznaczonym, okazać w oryginale (w pierwopisie), a jeżeli prawdziwość tychże zaprzeczaną będzie (§. 31.), oryginały do aktów procesu załączyć. Jeżeli jedno albo drugie będzie zaprzeczonem, dokumenta za podstawę zozstrzygnienia służyć nie mogą.

§. 30.

Prawdziwości dokumentu zaprzeczyć można, chociażby nie było proszono o sądową rekognicyę (rozpoznanie).

§. 31.

Oświadczenie się strony spór wiodącej względem rzetelności dokumentów przeciwnika, połączyć należy z rozprawą w głównej rzeczy.

Jeżeli ten, przeciw któremu dokument jest przedłożony, nie oświadczył wyraźnie w ciągu prawnego postępowania na miejscu przyzwoitem, że pierwopis jest nierzetelny, lub okazany odpis z tymże niezgodny, oryginał za rzetelny, a odpis za zgodny ma być uważany.

§. 32.

Jeżeli pierwopisy dokumentów przywiedzionych, lub akta do porównania pisma potrzebne, w zachowaniu sądu lub innej jakiej władzy publicznej znajdują się, sąd o

Gegner angeführten Thatsachen und über die Echtheit der zum Beweise derselben beigebrachten Urkunden anzuweisen, und mit den Folgen der Verweigerung einer deutlichen Erklärung bekannt zu machen. Der Rechte unkundige Personen sind nöthigenfalls über die Grundsätze des gerichtlichen Verfahrens, über die Beweislast und die Art der Beweisführung zu belehren. Die Verhandlung ist so zu leiten, dass der Gegenstand des Streites von beiden Seiten vollständig erörtert, aller Zeitverlust mit offenbar nicht zur Sache dienlichen oder bereits vorgekommenen Bemerkungen und Angaben vermieden, Einrede, Replik und Duplik in gehöriger Ordnung zu Protokoll gebracht, und damit wo möglich der Process geschlossen werde. Weitere Aeusserungen und Gegenäusserungen dürfen nur, so weit es zur Aufklärung über streitige Thatsachen nöthig ist, zugelassen werden. Der Beklagte hat alle Einwendungen und Beweismittel in der Einrede, der Kläger alles zur Widerlegung der Einrede dienliche in der Replik anzubringen. Jedem Theile muss jedoch bis zum Schlusse der Verhandlung gestattet werden, früher aus Versehen übergangene Beweismittel nachzuholen. Auch hat das Gericht, selbst wenn es erst nach geschlossener Verhandlung wahrnimmt, dass dieselbe in was immer für einer Beziehung unvollständig geblieben sei, die wahrgenommenen Mängel vor der Entscheidung durch wiederholte Vorladung und Vernehmung der Parteien zu verbessern.

§. 28.

Besondere Verhandlungen über den Gerichtsstand oder über den Rückerlag der Klage finden nicht Statt. Zeigt sich im Laufe des Processes die Incompentenz des Gerichtes, so ist das Verfahren sogleich durch Bescheid mit Anführung des Grundes einzustellen. Ausser diesem Falle werden Streitigkeiten über den Gerichtsstand oder den Rückerlag mit der Hauptsache zugleich verhandelt und entschieden.

§. 29.

Jeder Theil ist schuldig, von ihm angeführte Urkunden seinem Gegner auf Verlangen bei der zur Verhandlung über die Klage angeordneten Tagsatzung im Originale vorzuweisen, und wenn die Echtheit derselben bestritten wird (§. 31) die Originale den Processacten beizulegen. Wird eines oder das andere verweigert, so dürfen die Urkunden der Entscheidung nicht zum Grunde gelegt werden.

§. 30.

Die Echtheit einer Urkunde kann bestritten werden, wenn auch die gerichtliche Recognition nicht angesucht worden ist.

§. 31.

Die Erklärung eines streitenden Theiles über die Echtheit der von seinem Gegner angeführten Urkunden ist mit der Verhandlung der Hauptsache zu verbinden.

Hat derjenige, gegen welchen eine Urkunde angeführt worden ist, nicht im rechtlichen Verfahren am gehörigen Orte ausdrücklich erklärt, dass das Original unecht, oder die beigebrachte Abschrift unrichtig sei, so ist das Original für echt und die Abschrift für richtig zu halten.

§. 32.

Befinden sich Originale der angeführten Urkunden oder zur Vergleichung der Handschriften nöthige Actenstücke in Verwahrung des Gerichtes oder einer anderen öffentlichen Behörde,

dostarczenia takowych dla rozpoznania lub użytku przy rozstrzyganiu sprawy z urzędu postarać się winien. Względem rozpoznawania książek handlowych, zachować należy osobne w tej mierze wydane przepisy.

§. 33.

Jeżeli się która z stron na świadków powołuje, wtedy albo fakta, względem których słuchani być mają, wytknięte być powinny, dokładnie w protokole rozprawy, albo właściwe artykuły dowodne do aktów załączyć należy.

§. 34.

Jeżeli przysięgi będą oświadczane lub zdawane drugiej stronie, osoby przysięgę składać mające, jeżeliby jaka wątpliwość zachodziła, imiennie wskazane być mają. Tego, na którego przysięga włożona, wezwać należy do stanowczego oświadczenia się, czy ją chce wykonać lub odkazać.

§. 35.

Konceptów, ułożonych przez strony sporujące albo ich zastępców, nie może sąd nigdy do protokołu procesowego przyjmować, ani też z nich użytkować.

§. 36.

Jeżeli po zakończeniu procedury, rzecz rozstrzygnąć się da od razu bezwarunkowo, albo przez dopuszczenie przysięgi, wyrok na to wydanym i obu stronom doręczony być winien. Z wyrokiem mają być oraz upadającemu w sprawie, lub gdyby żadna strona w głównej rzeczy całkiem nie wygrała, obom stronom powody rozstrzygnienia wydane.

§. 37.

Na przysięgę na szacunek, lub uzupełniającą dowód, zawyrokować można, chociażby strony spór toczące na to się nie oświadczyły.

§. 38.

Czy przysięga może być odkazaną, lub też, jeżeli jej odkazania dopuścić nie można nakazaną stronie drugiej, zostawia się to do wymiarkowania sądowi. W żadnym zaś razie odkazanie przysięgi miejsca nie ma, jeżeli takowe w ciągu rozprawy w rzeczy głównej nie nastąpiło. Gdyby w tej mierze w ciągu rozprawy oświadczenie wyraźne i prawomocne nie było dane, sąd zawyrokować ma przysięgę tylko dla tej strony, której takowa nakazaną została. Jeżeli przysięga przez prawomocne oświadczenie wyraźnie odkazaną była, natenczas tylko przysięgę odkazaną zawyrokować, i tylko wtenczas, gdyby sąd odkazanie przysięgi uznał niedopuszczalnem, tej stronie wykonanie jej dozwolić należy, której przysięga nakazaną była.

§. 39.

Domniemalny wystawca dokumentu, gdy zaprzecza prawdziwość swojego pisma lub podpisu, albo też znaku własnoręcznego, w zastępstwie onegoż położonego, powinien na żądanie przeciwnika skazanym być na przysięgę bez dodatku: „ile wiem i przypominam sobie“ że dokumentu takiego ani sam, ani z przyzwoleniem jego, kto trzeci nie pisał, ani podpisał. Taka przysięga odkazaną być nie może. Jeżeli strona, spór wiodąca, która dokumont przeciw sobie przywiedziony uznaje nieprawdziwym, nie jest mniemalnym wystawicielem dokumentu, wtenczas przysięga nawet i na to wy-

so hat sich das Gericht von Amtswegen für die Herbeischaffung derselben zur Recognition oder zum Gebrauche bei Entscheidung des Processes zu verwenden. In Ansehung der Recognition der Handelsbücher sind die darüber ertheilten besonderen Vorschriften zu beobachten.

§. 33.

Beruft sich ein Theil auf Zeugen, so sind entweder die Thatsachen, worüber sie vernommen werden sollen, in dem Protokolle über die Verhandlung bestimmt zu bezeichnen, oder eigene Weisartikel den Acten beizulegen.

§. 34.

Werden Eide angeboten oder aufgetragen, so sind die Personen, welche sie ablegen sollen, in sofern darüber ein Zweifel stattfinden kann, namentlich zu bezeichnen. Derjenige, welchem der Eid aufgetragen wird, ist zu einer bestimmten Erklärung darüber aufzufordern, ob er ihn ablegen oder zurückschieben wolle.

§. 35.

Von den streitenden Theilen oder ihren Sachwaltern abgefasste Entwürfe zu Protokollen über Processverhandlungen dürfen von dem Gerichte nie angenommen oder benützt werden.

§. 36.

Kann nach geschlossenem Verfahren sogleich entweder unbedingt oder durch Zulassung eines Eides entschieden werden, so ist ein Urtheil auszufertigen und beiden Theilen zuzustellen, mit dem Urtheile zugleich sind dem Sachfälligen, oder wenn kein Theil in der Hauptsache ganz obgesiegt hat, beiden Theilen die Entscheidungsgründe einzuhändigen.

§. 37.

Auf den Schätzungs- oder Erfüllungseid kann erkannt werden, obgleich die streitenden Theile sich nicht dazu erboten hätten.

§. 38.

Ob ein Eid zurückgeschoben, oder ein Eid, dessen Zurückschiebung unzulässig ist, aufgetragen werden könne, bleibt dem Ermessen des Gerichtes überlassen. In keinem Falle findet eine Zurückschiebung Statt, wenn sie nicht schon bei Verhandlung der Hauptsache erfolgt. Wäre darüber im Processe keine ausdrückliche und rechtsgiltige Erklärung abgegeben worden, so hat das Gericht nur auf den Eid desjenigen Theiles, welchem derselbe aufgetragen worden ist, zu erkennen. Ist der Eid durch eine rechtsgiltige Erklärung ausdrücklich zurückgeschoben worden, so darf nur auf den zurückgeschobenen Eid erkannt, und nur, wenn das Gericht die Zurückschiebung unzulässig fände, demjenigen Theile, welchem der Eid aufgetragen worden ist, die Ablegung desselben gestattet werden.

§. 39.

Der angebliche Aussteller einer Urkunde, der die Echtheit seiner Schrift oder Unterschrift oder seines Handzeichens bestreitet, muss auf Verlangen seines Gegners verurtheilt werden, ohne den Beisatz: „seines Wissens und Erinnerns" zu schwören, dass die Urkunde weder von ihm selbst, noch mit seiner Beistimmung von einem Dritten geschrieben oder unterschrieben worden sei. Dieser Eid kann nicht zurückgeschoben werden. Ist der streitende Theil, welcher eine gegen ihn angeführte Urkunde für unecht erklärt, nicht der angebliche Aussteller, so kann von ihm selbst dann, wenn er als Curator oder gesetzlicher Vertreter im Namen eines Anderen

maganą być może, że ów dokument, podług najlepszej wiadomości swej, ma za nierzetelny, jeżeli prowadzi proces ten jako kurator lub prawny zestępca imieniem drugiego. Względem odkazania takiej przysięgi, służą przepisy, dane w §. 38.

§. 40.

Kto włożoną na siebie przysięgę chce odwrócić, lub wykonaniu przysięgi ze strony przeciwnika swego przeszkodzić, dowody ku temu służące w ciągu rozpraw w rzeczy głównej okazać ma. Po zamknięciu procedury, zastępstwo sumienia, lub dowody naprzeciw stawione, miejsca więcej już nie mają.

§. 41.

Jeżeli uzna sąd dowody przez świadków za potrzebne, ma po ukończonem postępowaniu przyzwać świadków przez rezolucyę, do wysłuchania ich. Strony sporujące o tem przyzwaniu zawiadomić należy i onym dozwolić, obecnemi być przy zaprzysiężeniu świadków. Względem świadków pod obcą jurysdykcyą zostających, bezzwłocznie potrzebną odezwę wyprawić należy.

§. 42.

Sąd powinien z podanych sobie od stron sporujących stosownych artykułów i zapytań korzystać, zbyteczne, ciemne lub niedokładne artykuły i pytania pominąć, objaśnić, uzupełnić lub innemi zastąpić; jeżeli żadnych nie podano artykułów i pytań, pytania dla świadków sam ułożyć i w ogólności wysłuchanie świadków tak prowadzić, aby świadek mógł mu, ilo możności stanowczą i jasną wiadomość o rzeczy spornej udzielić, by w razie potrzeby wierzytelność jego zeznań należycie objawiła się. Jeżeli świadkowie podlegają innemu sądowi, w odezwie o wysłuchanie tychże, o wytoczonem postępowaniu sumarycznem namienić i przedmiot dowodzenia przez świadków dokładnie objaśnić należy.

§. 43.

Pisma lub odpowiedzi na te dowody, nie są dozwolone. Po ukończonem wysłuchaniu świadków, zapaść ma zaraz i wyrok, a z tym razem upadłemu w sprawie, lub gdy żadna z stron w głównej rzeczy zupełnie nie wygrała, obu stronom, oprócz powodów zawyrokowania, odpis zeznań świadków doręczony być powinien.

§. 44.

Jeżeli sąd uzna przypuścić dowód przez biegłych w sztuce, postanowienie swoje obu stronom przez rezolucyę z oznaczeniem przedmiotu dowodzenia, objawić ma, a zarazem do wybrania w sztuce biegłych wezwać; gdyby zaś strony sporujące nie stanęły, lub się na stosowne zaproponowanie znawców nie zgodziły, tenże sam podług własnego zdania, znawców sztuki mianować, i ogląd rzeczy natychmiast przedsięwziąć ma. Przepis §fu 43, służy także i względem dowodu przez biegłych w sztuce.

§. 45.

Osądzenie tego, ile na wiarę zasługuje porównanie pism jednejże ręki, zawisło od natury zachodzących okoliczności. Porównywanie pism należy w porządku do samego sądu. W wątpliwych jednak wypadkach, wolno mu zasięgnąć zdania sztuki świadomych i podczas rozstrzygania sprawy z niego korzystać. Gdy zaś tego zajdzie po-

Process führt, der Eid gefordert werden, dass er die Urkunde nach seinem besten Wissen für unecht halte. Für die Zurückschiebung dieses Eides gelten die in dem §. 38 ertheilten Vorschriften.

§. 40.

Wer einen ihm aufgetragenen Eid ablehnen, oder die Ablegung eines Eides durch seinen Gegner hindern will, hat die dazu dienlichen Beweismittel bei Verhandlung der Hauptsache beizubringen. Nach geschlossenem Verfahren findet Gewissensvertretung oder Gegenbeweis nicht mehr Statt.

§. 41.

Findet das Gericht einen Zeugenbeweis nöthig, so hat dasselbe nach geschlossenem Verfahren die Zeugen durch Bescheid zur Abhörung sogleich vorzuladen. Den streitenden Theilen soll die Vorladung bekannt gemacht und gestattet werden, der Beeidigung der Zeugen beizuwohnen. In Rücksicht der unter fremder Gerichtsbarkeit stehenden Zeugen ist das erforderliche Ersuchschreiben sogleich auszufertigen.

§. 42.

Das Gericht soll von den streitenden Theilen übergebene zweckmässige Weisartikel und Fragstücke benützen; überflüssige, dunkle oder unvollständige Artikel und Fragen, weglassen, ergänzen, erläutern oder durch andere ersetzen; wenn keine Artikel und Fragstücke überreicht worden sind, die Fragen an die Zeugen selbst entwerfen, und überhaupt das Verhör so leiten, dass von dem Zeugen die ihm mögliche bestimmte und klare Auskunft über die streitigen Thatsachen gegeben, nöthigenfalls die Glaubwürdigkeit seiner Aussagen gehörig ins Licht gesetzt werde. Sind die Zeugen einem anderen Gerichte unterworfen, so muss in dem Ersuchschreiben um Abhörung derselben die erfolgte Einleitung des summarischen Verfahrens bemerkt, und über den Gegenstand des Zeugenbeweises die nöthige Aufklärung gegeben werden.

§. 43.

Beweisschriften oder Beweiseinreden werden nicht zugelassen. Nach beendigten Zeugenverhören wird sogleich das Urtheil geschöpft, und mit demselben zugleich dem Sachfälligen, oder wenn kein Theil in der Hauptsache ganz obgesiegt hat, beiden Theilen nebst den Entscheidungsgründen eine Abschrift der Zeugenaussagen zugestellt.

§. 44.

Findet das Gericht den Beweis durch Kunstverständige zuzulassen, so hat es seinen Beschluss beiden Theilen mit Bescheid, mit Bezeichnung des Gegenstandes der Beweisführung zu eröffnen, und sie zugleich zur Vernehmung über die Wahl der Kunstverständigen vorzuladen; sodann aber, wenn die streitenden Theile nicht erscheinen, oder sich über einen zweckmässigen Vorschlag nicht vereinigen, die Kunstverständigen nach eigenem Gutbefinden zu benennen, und den Augenschein sogleich vorzunehmen. Die Vorschrift des §. 43 gilt auch für den Beweis durch Kunstverständige.

§. 45.

Wie vielen Glauben die Vergleichung der Handschriften verdiene, ist nach Beschaffenheit der Umstände zu beurtheilen. Die Vergleichung der Handschriften ist in der Regel von dem Gerichte selbst vorzunehmen. In zweifelhaften Fällen bleibt demselben zwar überlassen, auch das Gutachten von Kunstverständigen einzuholen und bei der Entscheidung

trzeba, biegłych w sztuce natychmiast z urzędu wyznaczyć, i ich bez przyzwania stron wybadać należy, tylko że i w tym razie przepis §fu 43. zachowany być powinien.

§. 46.

Od wyroku, zapadłego w drodze sumarycznego postępowania, zapowiedzieć można apelacyę ustnie lub piśmiennie, wszakże tylko w ośmiu dniach po doręczeniu wyroku. Zażalenia apelacyjne mają wraz z zapowiedzeniem być podane lub do protokołu wniesione. Osobne zażalenia, później podawane, nie będą przyjętemi, ani też dopuszczonemi odpowiedzi na te zażalenia.

§. 47.

Rekursa muszą w procesie sumarycznym, w ciągu ośmiu dni po doręczonej rezolucyi, u sądu pierwszej instancyi być podanemi lub do protokołu wniesionemi. W razie przeciągania procedury, może każda strona wprost u sądu apelacyjnego szukać zarady.

§. 48.

Od uchwał, wprowadzających postępowanie sumaryczne, odmawiających odroczenia terminu, lub rozporządzających wysłuchanie świadków, albo biegłych w sztuce, nie ma miejsca rekurs osobny. Stronom spór wiodącym, wolno zażalenie swoje przeciwko tym połączyć z apelacyą przeciw rozstrzygnieniu w rzeczy głównej po zapadłym wyroku. Od rezolucyj, któremi nie stawienie się na terminie, za usprawiedliwione uznano, lub przywrócenie do dawnego stanu przeciwko upłynionemu terminowi zawitemu dozwolono, rekursu na żaden sposób dopuścić nie można.

§. 49.

Termina do apelacyi i rekursu, nie mogą być przedłużane.

§. 50.

Apelacyę i rekurs po opuszczonym terminie, sąd pierwszej instancyi odrzucić powinien z urzędu, jeżeli zaś apelacya i rekurs w należytym czasie będą zaniesione, przesłać ma akta z właściwem sprawozdaniem bezzwłocznie do sądu apelacyjnego.

§. 51.

Po uczynionej apelacyi od wyroku, może sąd apelacyjny, jeżeli w rozprawach procesowych istotne znajdzie błędy, postępowanie znieść i nowe rozporządzić, albo też bez względu na wysłuchanie świadków albo biegłych w sztuce, przez sąd pierwszej instancyi przedsięwzięte, dalsze postępowanie w dowodach lub ponowienie słuchania świadków, albo w sztuce biegłych nakazać, a sądowi pierwszej instancyi, wydanie nowego wyroku polecić.

Rozporządzenia te nastąpić mogą także i bez wyraźnego żądania stron, spór wiodących, zawsze jednak wtenczas tylko, jeżeli przez błędy w postępowaniu gruntowne rozstrzygnienie głównej sprawy nastąpić nie mogło, a zarazem w dalszym postępie rozpraw skutek prawdopodnie spodziewać się daje.

§. 52.

Przepisy względem apelacyi i rekursów do sądu apelacyjnego udzielone, jeżeli wyroki sądu pierwszej instancyi przez sąd apelacyjny odmienione lub uchylone zosta-

zu benützen. Wird dieses aber nothwendig, so sind die Kunstverständigen sogleich von Amtswegen zu bestimmen, und ohne Zuziehung der Parteien zu vernehmen; nur die Vorschrift des §. 43 ist auch in diesem Falle zu beobachten.

§. 46.

Gegen ein im summarischen Verfahren ergangenes Urtheil kann die Appellation mündlich oder schriftlich, jedoch nur binnen acht Tagen nach Zustellung derselben, angemeldet werden. Beschwerden sind mit der Appellationsanmeldung zugleich zu überreichen oder zu Protokoll zu geben. Abgesonderte, später überreichte Beschwerden werden nicht angenommen und Appellationseinreden nicht zugelassen.

§. 47.

Recurse müssen im summarischen Verfahren binnen acht Tagen nach der Zustellung des Bescheides bei dem Gerichte erster Instanz überreicht oder zu Protokoll gegeben werden. Im Falle einer Verzögerung des Verfahrens kann jeder Theil bei dem Appellationsgerichte unmittelbar Abhilfe suchen.

§. 48.

Gegen Beschlüsse, wodurch das summarische Verfahren eingeleitet, die Erstreckung einer Tagsatzung abgeschlagen, oder eine Vernehmung der Zeugen oder Kunstverständigen angeordnet wird, findet kein abgesonderter Recurs Statt. Den streitenden Theilen steht frei, ihre Beschwerde dagegen nach ergangenem Urtheile mit der Appellation gegen die Entscheidung der Hauptsache zu verbinden. Gegen Bescheide, wodurch das Ausbleiben bei einer Tagsatzung für gerechtfertiget erklärt, oder die Wiedereinsetzung in den vorigen Stand gegen eine verstrichene Fallfrist bewilliget wird, ist der Recurs ganz unzulässig.

§. 49.

Die Fristen zur Appellation und zum Recurse können nicht verlängert werden.

§. 50.

Das Gericht erster Instanz hat Appellation und Recurs, wenn die Frist dazu versäumt ist, von Amtswegen zu verwerfen; wenn aber Appellation oder Recurs in gehöriger Zeit ergriffen wird, die Acten sogleich durch einen eigenen Bericht an das Appellationsgericht zu überreichen.

§. 51.

Nach erfolgter Appellation gegen ein Urtheil kann das Appellationsgericht, wenn es in der Processverhandlung wesentliche Gebrechen findet, das Verfahren aufheben und eine neue Verhandlung einleiten, oder ohne Rücksicht auf die bei dem Gerichte erster Instanz erfolgte Vernehmung der Zeugen oder Kunstverständigen weiteres Beweisverfahren oder Erneuerung des Zeugenverhöres oder Augenscheines anordnen, und dem Gerichte erster Instanz die Schöpfung eines neuen Urtheiles auftragen.

Diese Verfügungen können auch ohne bestimmtes Begehren der streitenden Theile, jedoch immer nur dann stattfinden, wenn durch die Fehler des Verfahrens eine gründliche Entscheidung der Hauptsache unmöglich geworden und von der Fortsetzung der Verhandlungen mit Wahrscheinlichkeit Erfolg zu erwarten ist.

§. 52.

Die für die Appellation und für die Recurse an das Appellationsgericht ertheilten Vorschriften gelten, in sofern die Entscheidungen des Gerichtes erster Instanz von dem Appella-

ną, służą także względem rewizyi i rekursów do najwyższego trybunału sprawiedliwości założonych.

§. 53.

Rewizye i rekursa przeciwko równobrzmiącym wyrokom i rezolucyom, sąd pierwszej instancyi sam z urzędu, jako niedopuszczalne odrzucić ma.

§. 54.

O egzekucyę wolno prosić ustnie lub piśmiennie.

§. 55.

Wierzycielowi wolno prosić razem o zagrabienie i oszacowanie rzeczy ruchomych.

§. 56.

Do przedaży rzeczy ruchomych przez licytacyę, tylko dwa terminy oznaczone być mają; na drugim, gdyby wartości szacunkowej osiągnąć nie można było, sprzedać je należy nawet niżej tej wartości.

§. 57.

Jeżeli skarga zasadza się na dokumencie, zasługującym na zupełną wiarę, a przecież dowód przez świadków lub biegłych w sztuce jest nakazany, sąd powodowi, jeżeli nie ma jeszcze dostatecznego bezpieczeństwa, na tegoż ustne lub piśmienne żądanie, może dozwolić egzekucyi dla zabezpieczenia zaskarżonej pretensyi z ubocznemi przynależnościami, w miarę okoliczności nawet przez zagrabienie.

Zagrabienie dozwolone być może także na dobro, przez pozwanego podług §. 1425. powsz. ust. cyw. do sądu złożone.

§. 58.

Podobnymże sposobem zniewolić należy pozwanego do zabezpieczenia pretensyi, gdy zakłada apelacyę albo rewizyę od wyroku pierwszej lub drugiej instancyi, do zapłaty bezwarunkowo go skazującego.

Schmerling m. p.

tionsgerichte abgeändert oder aufgehoben werden, auch für die Revision und für Recurse an den obersten Gerichtshof.

§. 53.

Revisionen und Hofrecurse gegen gleichförmige Urtheile oder Bescheide hat das Gericht erster Instanz als unzulässig selbst von Amtswegen zu verwerfen.

§. 54.

Die Execution kann mündlich oder schriftlich angesucht werden.

§. 55.

Dem Gläubiger steht frei, mit der Pfändung beweglicher Sachen zugleich die Schätzung derselben anzusuchen.

§. 56.

Zur Feilbietung beweglicher Sachen sind nur zwei Termine festzusetzen, bei deren letztem sie, wenn der Schätzungswerth nicht zu erhalten ist, auch unter demselben veräussert werden müssen.

§. 57.

Wenn sich die Klage auf eine vollen Glauben verdienende Urkunde gründet, jedoch Zeugenbeweis oder Augenschein angeordnet wird, so hat das Gericht dem Kläger, wenn er nicht bereits hinlänglich sicher gestellt ist, auf mündliches oder schriftliches Ansuchen die Execution zur Sicherstellung der eingeklagten Forderung sammt Nebengebühren allenfalls auch mittelst Pfändung zu ertheilen.

Diese Pfändung kann auch auf das von dem Beklagten nach §. 1425 des a. B. G. B. zu Gericht erlegte Gut bewilliget werden.

§. 58.

Auf gleiche Art ist der Beklagte zur Sicherstellung anzuhalten, wenn er gegen ein ihn unbedingt zur Zahlung verurtheilendes Erkenntniss erster oder zweiter Instanz Appellation oder Revision ergreift.

Schmerling *m. p.*